

TÉMA: Biblia – Kniha kníh

Vek: 15 – 17 rokov

Vyučujúci: Mgr. Jana Sojková

Kognitívny cieľ: Vysvetliť čo je Sv. Písmo, jeho základné posolstvo, delenie a vlastnosti.

Afektívny cieľ: Oceniť hodnotu a dôležitosť Sv. Písma v živote kresťana.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk pozitívneho prístupu k Sv. Písmu.

Metódy: Expozičná – demonštrácia obrazom, metóda rozhovoru, fixačná – ústne zhrnutie.

Pomôcky: Sv. Písmo, zošit, pero.

Pramene: Sv. Písmo, dogmatická konštitúcia Dei verbum

PRIEBEH HODINY

1. ÚVOD - spoločná modlitba

- zápis do triednej knihy
- spoločné opakovanie a zhrnutie učiva z predchádzajúcej hodiny.

2. MOTIVÁCIA – práca s obrazom

Študentom je predstavený obraz: *Človek zasiahnutý Božou milosťou* od akad. mal. Ladislava Záborského. Študenti majú urobiť vonkajší opis obrazu. Autor a názov obrazu študentom nebude povedaný.

3. EXPOZÍCIA – VÝKLAD

Podobne ako to bolo s týmto obrazom, tak je to aj so Sv. Písmom. Každý, kto sa naň pozrie, môže si klásť rôzne otázky. Napríklad, *na akom plátne je namaľovaný? Aký druh farieb je na ňom použitý? Akou technikou je namaľovaný? Kto ho namaľoval? Kedy vznikol? Koľkokrát počas svojho jestvovania bol obnovený a čo na ňom bolo doplnené?* Všetky otázky sú dôležité a na mieste, ale nevyjadrujú tú najvlastnejšiu podstatu, pre ktorú stojíme pred umeleckým dielom. Každé umelecké dielo totiž pozýva k jednému - kontemplotať ho a nadchnúť sa jeho výpoveďou. Otvoriť svoje vnútro a naplniť sa obsahom, ktorý nám chce odovzdať.

Podobne, cieľom Sv. Písma je odovzdať posolstvo; to čo Boh hovorí človeku; poukázať na to, čo Boh urobil a robí pre človeka; poukázať na Božie zásahy do dejín, pretože Boh sa zjavuje v dejinách a cez dejiny. Cez dejiny ukazuje *Kto je; Aké má zámery s človekom; Aký postoj má mať človek k Božím plánom.*

Samozrejme, je dôležité poznať ako Sv. Písmo vznikalo, kto ho napísal, v ktorom období a v akom jazyku bolo napísané.... ale toto všetko je iba druhotné; toto všetko má slúžiť k tomu najhlavnejšiemu – prvotnému a to - uvidieť a prijať posolstvo, ktoré nám Boh, skrze ľudí – svätopiscov chce odovzdať.

Dogmatická konštitúcia Dei verbum učí, že Sv. Písmo je najvyšším pravidlom viery, cez ktoré zaznieva hlas Sv. Ducha; a všetka kazateľská činnosť aj nábožnosť veriacich sa má živiť Sv. Písmom. Sv. Hieronym povedal: „*Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.*“ Ďalší svätý – sv. Ambróz hovorí: „*keď sa modlíme, prihovárame sa Bohu, keď čítame Písmo, Boh sa prihovára k nám*“

Biblia je označovaná viacerými názvami:

1. **Biblia** – z gréckeho slova „biblos“, „ta biblia“ – knižočky, spisky. Tento názov hovorí o tom, že Biblia je zbierkou viacerých samostatných spisov, pochádzajúcich od rôznych autorov z rozpätia viac ako 10 storočí, napísaných po hebrejsky, aramejsky a grécky. Postupom času sa táto zbierka začala označovať jedným názvom – Biblia.
2. **Sväté Písmo:** Je to Slovo Boha vyjadrené ľudským jazykom a zapísané v Biblii. Názov, naznačuje, že všetky spisy Biblie boli napísané z vnuknutia Ducha Svätého a že v nich máme zachytené Božie zjavenie. Biblia nie je len knihou o Bohu, ale aj knihou v ktorej Boh hovorí priamo k človekovi.
3. **Božie Slovo:** je to slovo Boha komplexne, teda nie iba Sväté Písmo, ale všetky prostriedky, akými sa Boh prihovára človekovi. Boh sa prihovára cez Sväté Písmo, cez udalosti a aj cez ľudí.

SV. PÍSMO DELÍME na Starý a Nový zákon. Obsahom Starého zákona je **prvá fáza** Božieho zjavenia a plánu spásy. Je zameraný na prípravu a prorocké ohlasovanie príchodu Ježiša Krista v rozličných predobrazoch. **Druhá fáza** Božieho zjavenia je zaznamenaná v Novom zákone, v ktorom sa nám Boh zjavuje v podobe svojho vlastného syna – Ježiša Krista. V Novom zákone je zaznamenaná činnosť a učenie Ježiša Krista a uzavretie novej – definitívnej zmluvy Boha s celým ľudstvom, skrze obetu svojho Syna na spásu všetkých ľudí. Nový zákon tiež obsahuje pôsobenie Cirkvi po nanebovstúpení J. Krista a listy sv. apoštolov.

Ako vznikli biblické spisy? Kto je ich skutočným autorom? Čím sa líši táto kniha od všetkých ostatných kníh?

Na tieto otázky dáva konkrétnu odpoveď Druhý vatikánsky koncil v dogmatickej konštitúcii o Božom zjavení Dei verbum: „*Bohom zjavené pravdy, ktoré sú v knihách Svätého písma vyjadrené a zachované, boli napísané z vnuknutia Ducha Svätého a ako také boli zverené Cirkvi. Na napísanie posvätných kníh si Boh vyvolil ľudí a použil ich tak, že oni uplatnili svoje schopnosti a sily, no On účinkoval v nich a skrze nich, aby napísali ako skutoční autori všetko to a len to, čo On sám chcel, Keďže teda všetko, čo inšpirovaní autori čiže svätopisci tvrdia, treba pokladať za výrok Ducha Svätého, musí sa uznať, že knihy Písma bezpečne, verne a bez omylu učia pravdu, ktorú chcel mať Boh vo Svätom písme zaznačenú na našu spásu...*“

Tento výrok poukazuje na dôležité **vlastnosti Svätého písma:**

Inšpirácia: znamená, že biblické spisy boli napísané z vnuknutia Ducha Svätého, označuje mimoriadny Boží vplyv pri vzniku týchto spisov.

Božie zjavenie – je to obsah Svätého písma; sú to Bohom zjavené pravdy, cez ktoré „*chce Boh vyjadriť seba samého a večné rozhodnutie svojej vôle o spáse ľudí.*“

Neomylnosť – neznamená to, že v Biblii niet omylov z hľadiska historických, alebo prírodných vied, ale týka sa takých právd viery, ktoré sú dôležité pre spásu človeka.

Kanonickosť – z gréckeho slova „kanón“ – norma, meradlo. Je to zoznam biblických kníh, ktoré sú zozbierané v kánone, preto im hovoríme aj kanonické. Spisy Starého zákona prevzala Cirkev od Ježiša Krista a jeho apoštolov ako boli uvedené v gréckom preklade Septuaginty (najstarší preklad SZ do gréčtiny). Hlavné kritéria, podľa ktorých boli biblické spisy zaradené do kánonu sú: ich apoštolský pôvod, ich verejné používanie vo väčšine cirkevných obcí a ich súlad s pravidlom viery tradovaným od apoštolov a používaným pri príprave na krst.

Autentickosť a pseudonymita – hovorí o autoroch biblických spisov. *Autentický* – pôvodný, pravý – týmto termínom sa vyhlasuje, že daný spis naozaj napísal autor, ktorému sa pripisuje.

Pseudonym – s nepravým menom. Za čias helenizmu – od Alexandra veľkého r. 336 pred Kristom až po vznik Rímskej ríše r. 31 pred Kristom, to bol bežný spôsob písania. Spočíval v tom, že anonymní autori pripisovali svoje dielo vynikajúcim historickým alebo náboženským osobnostiam, aby zabezpečili svojmu dielu väčšiu autoritu. Preto sa niektoré reči pripisujú Mojžišovi, hoci pochádzajú z neskoršieho obdobia.

4. FIXÁCIA

Študenti napíšu do svojich zošitov základné poznámky, ktoré im nadiktuje učiteľ.

5. DIAGNOSTIKA

Učiteľ preverí osvojenie si učiva základnými otázkami: *Čo je Sv. Písmo? Ako ho delíme? Zapamätali ste si niektoré vlastnosti Sv. Písma?*

Nakoniec, dá študentom domácu úlohu: *Nájdite vo Sv. písme (Ž 119,105, Ef 6, 17, Jer 23,29, Jer 15,16, Iz 55, 10,11, Ž 119, 103, Lk 8, 5-11), k akým symbolom a obrazom prirovnávajú svätopisci Božie Slovo. Vyhľadajte obrázky potom napíšte do svojich zošitov.*

6. ZÁVER

Spoločná modlitba.